

URBACT HÍRLEVÉL

2010. február

04

URBACT HÍRLEVÉL

Városkörnyéki együttműködések, megújuló energiák a városokban

Fókuszban:

Város és környéke együttműködés:
a válság hatására fokozódó kihívás

Összefoglaló Bernd Gassler, a CityRegion Net
vezető szakértőjének cikkéből

A pénzügyi válság legalább annyira érinti a kisebb városeyütteseket, mint a nagyvárosi régiókat. A kis agglomerációk ezzel együtt továbbra is a decentralizált régiók fejlődésének motorjai.

A városok és környékük közötti határoknak alapvető hatásuk van a politikára, kormányzásra, helyi pénzügyekre, stb. Ezek a hatásmechanizmusok olyan komplex problémákat idéznek elő, melyek nem irányíthatók az adott térség gyakran túl szigorú politikai és adminisztratív struktúráinak keretein belül.

A gazdasági válság növelte a városkörnyéki együttműködések nehézségeit. A városok növekvő igényei következtében kialakuló pénzügyi terheket tovább súlyosbítja a válság, miközben a közpénzek elérhetősége korlátozódik. A társasági adó bevételek csökkennek, a központi kormányzati

támogatásokat pedig visszafogják. A helyi és regionális hatóságok forrásai ugyancsak csökkennek, fizetőképességük romlik. A súlyosan eladósodott városokról és községekről készülő jelentések száma növekszik. Már a tehetősebb települések is érzik a gazdasági válság hatásait.

A helyi és regionális hatóságok közötti intenzív együttműködés, különösen nagyvárosi szinten, a városok és a környező települések viszonylatában emiatt egyre fontosabbá válik napjainkban, hogy ellensúlyozza az említett hatásokat.

A regionális együttműködések új megközelítései

A válság idején az új megközelítések kiemelten fontosak a projektfinanszírozás területén, különös tekintettel a városok és környékük közötti egyenlő és tisztességes költségmegosztásra. A „regionális kormányzás” folyamatai és szerkezete tekintetében szintén új megközelítési módra van szükség.

Franciaország például létrehozott egy jogi keretet a városeyüttesek számára a regionális szerkezet és az adórendszer összekapcsolására, hogy javítsa ezen városok és községek egyre romló helyzetét. Ez a jogi keret olyan intézményi eszközöket jelent, melyek lehetővé teszik a településeknek egyrészt, hogy fenntartsák önállóságukat (egyesülés nélkül), másrészt együttműködjenek egy vagy több helyi ügyben (kötelező vagy opcionális transferek által). A rendszer csúcán a francia állam és az Európai Unió helyezkedik el. Ugyanakkor Franciaországnak le kell faragnia költségvetésének kiadási oldalán és Sarkozy miniszterelnök szerint a helyi kormányzatok ezen rendszere költséges és nem hatékony. A miniszterelnök felállított egy bizottságot a rendszer egyszerűsítésének és olcsóbbá tételének tanulmányozására.

Más európai országok is tisztában vannak vele, hogy további lépéseket kell tenniük a városkörnyéki régiók erősítésére. 2008-ban az **ausztriai** Stájerország (Stájerország tartományi kormánya) elfogadott egy törvényjavaslatot, amely a települési együttműködések új formáit szabályozza a nagyrégiókban és a kisebb régiókban is. A modell szerint az együttműködés külön támogatást kap, ha bizonyos számú település úgy dönt, hogy adott területeken együttműködik.

Svájcban és Zürich kantonban különböző kezdeményezéseket valósítottak meg a területi struktúra és együttműködések javítása érdekében. Az egyik stratégia a nagyvárosi régió intézményesítése. A másik megközelítés erősebb és hatékonyabb megoldásokat keres több település közötti stratégiai együttműködés és döntéshozatal megvalósítására. Operatív szinten a stratégiai együttműködés a célorientált szövetségek rendszerén keresztül működik (Zweckverbände). Végül, de nem utolsó sorban két vagy több település egyesülése is egy elterjedt trend Svájcban, ugyanakkor Zürich kantonban a települések száma nem változott az elmúlt 50 évben.

Pénzügyi intézkedések a válság leküzdésére

Új pénzügyi intézkedéseket hoztak európai, nemzeti és szubnacionális szinten is a válság hatásainak leküzdésére. Az Európai Unió felgyorsította a kohéziós politika programjainak megvalósítását és növelte a városok számára elérhető forrásokat, főként a fő projektek kifizetésének gyorsításával és a szabályok egyszerűsítésével. Nemzeti és helyi szinten a közberuházások és kiadások fokozódtak, egy jó példa erre a városok számára elérhető német helyreállítási csomag.

Vajon ezek-e a helyes lépések a válság leküzdésére? Elegendő-e a gazdasági megközelítés a fenntartható fellendülés biztosítására?

Fontos sikertényezőnek tűnik a különböző szereplők közötti szoros koordináció és együttműködés, valamint a beruházás, a döntéshozatal és a reformok megfelelő kombinációja. A helyi célcsoportok részvétele a városi infrastruktúrával kapcsolatos helyzetfeltáró, tervezési, végrehajtási és működtetési folyamatokban pozitív hatással van e projektek fenntarthatóságára.

Ezek a feladatok erős kormányzatot igényelnek a „funkcionális városi térségben”. Az URBACT II. Programban megvalósított City-Regions Net projekt fő célkitűzése integrált politikák kialakítása a városrégiók szintjén.

[A teljes cikk itt olvasható.](#)

Portré: Mirela Petrar, Zöld Energia aktivista: Megújuló energiák a városokban

Megújuló energiaforrások alkalmazásának támogatása a városokban: Mirela Petrar, Zöld Energia aktivista Avrigban (Románia)

Mirela Petrar, az **URBENERGY** új URBACT projekt vezető partnere számol be arról, mi ösztönzi őt arra, hogy városát – a romániai Avrigot – a megújuló energiaforrások kísérleti terepévé tegye.

Mirela Petrar erős környezettudatossággal rendelkező csoportvezető, aki szereti a kihívásokat és meggyőződése, hogy a helyi kezdeményezések alapul szolgálhatnak a nemzeti, sőt még az európai szintű fejlődési modellek kialakításához is.

Mi vezethette ezt az építőmérnöki és ipari formatervező diplomával rendelkező hölgyet arra, hogy az utóbbi két évét a megújuló energiáknak áldozza? Mirela Petrar inkább a tettek embere, járatosabb az akciók megvalósításában, mint saját motivációinak elemzésében, egy pillanatra elgondolkodott, majd beismerően így folytatta: „biztosan az ökológia iránti elkötelezettségem, a szépség iránti szeretetem és a közösségi élet konkrét eszközökkel történő védelme iránti elhivatottságom.”

Mirela Petrar az önkormányzat várostervezésért felelős munkatársa a 16 000 fős, Románia középső részén elhelyezkedő Avrig városában. Mirela szeret mindent, ami építő jellegű és konkrét: „nagyszerű projekteket vihetsz véghez akár a legkisebb erőfeszítéssel. A legfontosabb, hogy mindenki a saját szintjén tevékenykedjen.” Mirela ezt alapszabályként napi szinten alkalmazza. „Az egész kommunista időszak alatt Romániának nem volt környezetpolitikája. Ma az ipari hálózat részben elhagyatott és biztosítani kell ezen területek megtisztítását, újrahasznosítását, valamint olyan fenntartható térségekké alakítását, amelyek újra termelékenyek lehetnek a közösség számára.”

Mirela Petrar meg van győződve arról, hogy „azok a városok, amelyek nem ragadják meg a zöld energia lehetőségét, a jövőben perifériára fognak kerülni”. Így amikor 2007-ben Avrig újonnan megválasztott polgármestere bemutatta a projektjét, Mirelának azonnal megtetszett ez az új megközelítés. A polgármester célkitűzése, hogy a város 2020-ra a

megújuló energia úttörő központjává váljon, 2030-ra pedig elektromosság és fűtés tekintetében teljesen önálló legyen.

„Szeretem a kihívásokat, de mindenekelőtt szeretek kihívást kereső emberekkel dolgozni, ebben az esetben az önkormányzati csoporttal.” Mirela már két éve tagja annak a csapatnak, amely a megújuló energia széleskörű alkalmazási lehetőségeit kutatja, ideértve a biomasszát, biogázt, fotoelektromos napenergiát és vízenergiát. „Ez egy rendkívül innovatív modell, az első a maga nemében Romániában”.

A projekt, melyet jóváhagyott a városi tanács, két korábbi ipari övezet revitalizálását is célul tűzte ki, ami részben a megújuló energiára és hulladék újrahasznosításra összpontosít. Ez az energia-program hozzájárul az integrált városfejlesztéshez, ugyanis új foglalkoztatási lehetőségek kialakítását célozza, csökkenti a helyi adókat, és vonzóbbá teszi a várost a befektetők számára.

Ugyanez a városi csoport határozta el, hogy csatlakozik az URBACT programhoz az URBENERGY projekt kezdeményezésével, melyben Avrig városa, mint vezető partner vesz részt. Ez a projekt 15 másik új URBACT projekttel együtt indult el 2009 novemberében. Az URBENERGY projekt további partnerei: Pyrgos (Görögország), Dve Mogili (Bulgária), Tulin (Ausztria) városok és Durham megye (Egyesült Királyság).

Az URBENERGY-nek van egy mottója: a hatékony fenntartható városi energia környezetek támogatása, és egy határozott célja: az energiahatékonyság javítását és a megújuló energiaforrások optimális hasznosítását támogató integrált rendszer kialakítása. Büszkeséggel töltött el, amikor meghallottam Avrig nevét az URBACT éves konferenciáján Stockholmban. Az volt az érzésem, hogy a saját szintünkön európai szereppel bírnak” válaszolt Mirela Petrar. Ma ez az ambíció vezeti őt küldetésében, mint az URBENERGY vezető partnere.

Mirelát jó érzéssel tölti el a tudat, hogy ez a feladat mennyire passzol hozzá. „Tudja, imádom csoportot vezetni, és mindezek felett tudom, hogyan növeljem mások önbizalmát, ambícióját, ami a városfejlesztés új modelljeinek feltárásához elengedhetetlen feltétel.”

A projektről bővebben [itt](#) olvashat.

Tudjon meg most többet az új URBACT projektekről: az új projektek honlapja [online](#) elérhető.

INNOVATION & CREATIVITY

ACTIVE INCLUSION

CULTURAL HERITAGE & CITY DEVELOPMENT

LOW CARBON URBAN ENVIRONMENTS

DISADVANTAGED NEIGHBOURHOODS

HUMAN CAPITAL & ENTREPRENEURSHIP

QUALITY SUSTAINABLE LIVING

METROPOLITAN GOVERNANCE

PORT CITIES

Az Európai Unió 20 éve támogatja a városokat

Az Európai Tanács egy brüsszeli konferencián ünnepelte 20. születésnapját. A városfejlesztésben napjainkban és korábban aktív szakértők felelevenítették az URBAN Közösség Kezdeményezés néven megvalósított program innovativitását, mely korlátozott számú európai város esetében célozta a leromlott területek felújítását.

A hangsúly a lakosság tervezésben való részvételén és ezen programok végrehajtásán volt, amelyek összességében gazdasági, társadalmi és környezeti aspektusokat érintettek. Mindezek együtt hozzájárultak az európai *városi megközelítés* kialakításához, amelyek az összes európai tagállam elfogadott Lipcsei Charta alapját is képezik.

A résztvevők többnyire a jövőbe tekintettek a következő, 2014-20-as tervezési időszak kérdéseinek megvitatása során:

- Szükséges-e az Európai Uniónak ösztönöznie és támogatnia a várospolitikát? Ha igen, figyelembe kell venni, hogy a városok a többszintű kormányzás bonyolultságával szembesülnek.
- Szükség van-e városi prioritások meghatározására, ha igen melyek ezek?
- Speciális, a városok számára kialakított európai operatív programokra van-e szükség vagy az összes operatív programban legyenek kötelező jelleggel speciális városi témákat tartalmazó fejezetek?

A főbb kérdések megfogalmazásra kerültek; a következő periódus politikáinak tervezése elindult.

[Nézze meg a videót online!](#)

URBACT II

Az **URBACT** olyan tapasztalatcserét és tanulást támogató program, mely az európai fenntartható városfejlesztést segíti.

A program képessé teszi a városokat arra, hogy a főbb városi kihívásokra közösen megoldásokat dolgozzanak ki és az egyre komplexebb társadalmi változásokkal szembesülő városok központi szerepét megerősítse. Az URBACT segíti a városokat abban, hogy olyan új és fenntartható gyakorlati megoldásokat alakítsanak ki, melyek integrálják a gazdasági, társadalmi és környezeti dimenziót. Az URBACT lehetővé teszi a városok számára, hogy Európa-szerte megosszák a legjobb gyakorlati példákat és tapasztalatokat minden várospolitikában érintett szakemberrel. Az URBACT 185 várost, 29 országot és 5000 aktív résztvevőt jelent.

www.urbact.eu/project/

URBACT Nemzeti Terjesztési Pont:

VÁTI Nonprofit Kft.
Nemzetközi, Területpolitikai és Urbanisztikai Iroda

Ricz Judit

E-mail: jricz@vati.hu

Tel.: 06 1 2243251

Fax: 06 1 2243290

Web: <http://www.vati.hu/> és <http://www.eukn.hu/urbact.html>

EUROPEAN
PROGRAMME
FOR
SUSTAINABLE
URBAN
DEVELOPMENT

